

STICHTING WINGS TO VICTORY

AIRWAR MUSEUM / AIRMEN MEMORIAL ZEELAND

Crash No 11

HE 111P

10-05-1940

Sluis

Tal van Duitse missies – zware verliezen voor 8./54 en II./KG 27.

Vanaf 0245 startten de Heinkels van I./KG 54 in Quackenbrück voor de hun toegewezen verrassingsaanval op het vliegpark Deurne bij Antwerpen. Op dezelfde wijze als KG 4 vliegt de Gruppe richting Engeland om boven de Noordzee te draaien teneinde de misleiding te doen slagen. Een ander groepje startte om 0311 om hetzelfde doel – zij het met een andere koers – eveneens aan te vallen.

II./KG 54 startte tegelijkertijd van Varrelbusch om de vliegbasis Marck bij Calais aan te vallen en het was hier dat de eerste Duitse slachtoffers vielen. Nabij Calais werd Bf.Ogefr. Heinrich Rudolph van 6./54 door afweer verwond. Een tweede Heinkel – eveneens van 6./54 – werd tijdens de terugvlucht boven de Scheldemonding door afweervuur, mogelijk van Hr.Ms. Johan Maurits van Nassau, getroffen.

Maar van wie het vuren ook kwam; voor de Bordfunker – Fw. Alfred Venhues – was het fataal! Hij werd door een rondvliegende scherp dodelijk getroffen.

Ten westen van Antwerpen kwam het tot verspreide luchtgevechten met jagers, waardoor Bs.Gefr. Ernst Strach van 5./54 sneuvelde en Bf.Ogefr. Herbert Günther verwondingen opliep.

De Heinkel He 111P “B3+?M” van 4./54 - commandant Lt.Franz Gottschling – werd tijdens deze gevechtscontacten dermate zwaar beschadigd, dat deze bij Varrelbusch moest noodlanden. Nadat 80% schade was vastgesteld moest het vliegtuig als onherstelbaar worden afgeschreven.

III./KG 54 had de vliegterreinen bij Kortrijk en St.Omer als doel; haar Staffeln keerden zonder verliezen terug op hun basis. In de loop van de dag volgden meerdere aanvallen van het Geschwader op kolonnes in de regio Gent, Brugge en Zeeuws-Vlaanderen alsmede op koopvaardij schepen aan de Kanaalkust en de monding van de Westerschelde. Tegen 1500 uur vielen Heinkels van I./54 een vrachtvaarder aan van ± 1500 brt aan in de Westerschelde waarbij twee bomtreffers met SD50's werden waargenomen, waardoor het schip werd beschadigd.

Desastreuze missies naar Wevelgem, Gent en Antwerpen.

Tegen de avond moest het vliegveld van Wevelgem worden gebombardeerd omdat volgens de Duitse inlichtingendienst het desbetreffende terrein door Britse jachteenheden in gebruik zou zijn genomen.

Alle toestellen van III./KG 54 werden voorzien van de benodigde brandstof en de maximale bommenlast, welke bestond uit 4 x 250 kilogram en 20 x 50 kilogram. De gehele missie stond onder bevel van Oberleutnant Felix Kriegeskotte.

Nadat de vliegroute en het aanvalsplan waren doorgenomen, stegen omstreeks 1830 (Duitse tijd) 29 Heinkel He 111P bommenwerpers van deze Gruppe op vanaf Vechta. Het zou één van de minst succesvolle aanvallen van het Geschwader worden! De vliegroute verliep via de monding van de Westerschelde tot aan de Wielingen, waarna richting Gent werd aangevlogen¹. Ten noorden van deze stad aangekomen, draaiden de vliegtuigen naar het westen om vervolgens in zuidelijke richting het doelgebied rechtstreeks aan te vliegen. Even voor 1800 uur verscheen de formatie boven het vliegveld. Twee vliegtuigen zwenkten af om de fabrieken van Decoene en Dejaegher te bombarderen. De aanval op het vliegveld zelf geschiedde in twee fasen en duurde ongeveer tien minuten.

De tweede missie van II./KG 27 (de gegevens zijn minder compleet) omvatte het vrijwel tegelijkertijd bombarderen van verkeersdoelen als colonnes alsmede spoorwegverbindingen in een gebied dat zich uitstrekte van Gent tot aan Antwerpen. In essentie kwam het erop neer om de opmars van het Franse 7de. Armée zo veel mogelijk te hinderen en schade toe te brengen.

Het is met de bestaande informatie niet mogelijk om de individuele onderscheppingen weer te geven, wel kan een eindresultaat worden gepubliceerd.

Wat de verliezen voor KG 27 betreft wordt een en ander geciteerd danwel overgenomen uit band II van het Boelcke Archief

Het aandeel van 607 squadron.

Nog boven de doelgebieden werden de Duitse verbanden, die reeds aan de terugvlucht waren begonnen, onderschept door drie Hurricanes van yellow section – 607 squadron, die om 1830 waren gealarmeerd.

Plt.Off. Trevor Jay (P2536), die de formatie leidde, claimde in de daarop volgende luchtstrijd twee Heinkels te hebben neergeschoten. Plt.Off. Peter Parrott (P3535) – dit werd zijn vijfde missie van deze dag – meldde één Heinkel te hebben neergehaald en een tweede te hebben beschadigd. De laatste – Plt.Off. Peter Dixon (P2573) – boekte in eerste instantie minder resultaten tegen de compact vliegende Duitse formatie.

Sighted AA fire. Headed toward it and saw enemy bombers, which I attacked individually owing to scattered enemy formation. Five attacks inconclusive.

Zijn zesde aanval was meer succesvol waarbij hij een vijandelijke machine claimde te hebben neergeschoten, maar niet voordat zijn toestel een treffer in de olietank had opgelopen.

Even later werden de drie Hurricanes versterkt door de drie toestellen van red section, die zich op de achterblijvers van KG 54 concentreerden. Jammer genoeg kwam slechts één piloot – Plt.Off. Tony Dini – tot een aanval, die hij als volgt weergaf.

Attacked starboard engine and fired one-second bursts from 300-150 yards. Engines smoked but oil on windscreen prevented seeing what happened to e/a in bad light.

Het aandeel van 3 squadron.

Zes Hurricanes van blue section B-Flight 3 squadron onder leiding van Flt.Lt. Carter namen eveneens deel aan deze “Freie Jagd”. Het gevechtsverslag van Flt.Lt. Mark Carter geeft een en ander als volgt weer.

Blue section sighted e/a in four formations of five to seven aircraft and immediately chased them. E/a were being fired at by AA guns and were bombing when sighted.

We were joined by at least four other Hurricanes. We attacked individually and mainly different aircraft each time. One aircraft was seen to crash some minutes later after being attacked by our aircraft and at least five others were very badly damaged and were gradually losing height on the way back due east.

Blue section returned individually to base.

Plt.Off. Frank Carey (L1932) ontving een toewijzing voor twee neergeschoten Heinkels. Een derde overwinning moest worden gedeeld met Flt.Lt. Mark Carter en Flg.Off. Dickie Ball. Van nog eens twee andere machines was het resultaat te onzeker om een claim te kunnen indienen.

Plt.Off. Carey meldde een en ander als volgt.

R/T being useless, we chased after the e/a independently. I attacked several e/a, taking a different one each time, but eventually settled on to one, which I attacked until both engines were put out of action and wheels were down, when it spun round to the right sharply and dived towards the ground.

It eased out of the dive, but I observed what appeared to be a large cloud of dust as e/a apparently hit the ground. I resumed attack on other e/a until ammunition was expended. During attacks, my fire was obviously damaging e/a as several were emitting black smoke or had wheels lowered. Other squadron and remainder of section were still attacking and many e/a observed losing height on easterly course and almost certainly did not reach their base.

Het aandeel van 85 squadron.

Drie Hurricanes van B-Flight – 85 squadron, die een patrouille nabij Kortrijk uitvoerden, konden de alleen vliegende toestellen evenmin missen. Zonder dralen werd de aanval ingezet, een aanval, die door Flg.Off. Bill Lepine als volgt werd weergegeven.

On seeing bombers at Hellvin(?) flew there and saw nine He 111s flying in formation. Attacks left rear aircraft. By the time I was in range, this e/a was ahead of others. I fired bursts of 150 rounds. Had to break away. When I returned to attack, e/a was diving east, emitting smoke from both engines. I attacked another aircraft and fired a burst of 150 rounds per gun. This e/a had already been engaged by other Hurricanes and port engine was out of action.

Zijn collega - Plt.Off. John Hemingway (L1979) - claimde eveneens een machine te hebben neergeschoten.
I was on patrol when I observed AA shell bursts which attracted my attention to nine He 111s. I left formation and attacked nearest Heinkel in stern attack. I opened fire at 250 yards and closed to 50 yards. Broke away to left and downwards. Saw clouds of smoke and flame coming from e/a. I was so close that my engine was covered in enemy oil. E/a fell to earth in slow spiral and then dived in at between Desselgem and Wakken. Noted when e/a shot down it passed parachutist on his way down.

Red section A-Flight, geleid door Flt.Lt. Bob Boothby, ging eveneens over tot de aanval. Flt.Lt.Boothby rapporteerde een en ander als volgt.

Leading red section on patrol over base. I was ordered to land, then told to orbit north of base at 15.000 feet. On way up sighted large formation of twin engined aircraft and reported facts to Operations. E/a were circling so waited to find place to join in with section. Ring broke upon far side and some six other Hurricanes got in first. Brought section into action and attacked already smoking aircraft. This went into steep dive so I left it, breaking out of the dogfight to the right. We then spotted two aircraft of the leading enemy formation diving for low cover. I dived on one and used the rest of my ammunition, leaving it smoking, wheels down.

De laatste aanval werd door Flg.Off. Tom Pace uitgevoerd.

On patrol at 15.000 feet over aerodrome with two others. Followed leader to attack. Picked one out escaping and delivered stern attack, quarterattack and a final stern attack. E/a dived steeply to ground.

Het effect van dit massacre...

De Stabskette van de KG 54 Gruppe keerde volledig maar niet ongeschonden terug. Fw.Josef Kuhn, Uffz.Kurt Schönweiß en Uffz.Ernst Pollmann liepen verwondingen op maar daar bleef het dan ook bij. De Heinkels van deze bemanningsleden liepen lichte gevechtsschade op. Minder voorspoedig was het verloop bij 8./KG 54 onder leiding van Staffelfkapitän Hptm.Stadelmeyer!

Van de acht ingezette toestellen werden er zes neergeschoten, sneuvelden zes bemanningsleden, bleef er één vermist achter en raakten vijf manschappen – deels gewond – in Britse krijgsgevangenschap. De overigen kwamen bij de Belgen terecht. Van II./KG 27 keerden twee machines met zeer ernstige gevechtsschade en drie gewonden aan boord terug op hun basis; een derde machine stortte nabij Munkzwalm neer waarbij de vier bemanningsleden om het leven kwamen.

Als gevolg van de op deze namiddag en vroege avond gevoerde luchtstrijd boven de driehoek Gent - Brussel – Antwerpen, werd 8./KG 54 vrijwel geheel uitgeschakeld en kreeg ook II./KG 27 een harde les te verwerken. De les om bommenwerpers zonder escorte diep in het luchtruim van de tegenstander te laten binnen dringen, was kostbaar geweest.

De resultaten van de bombardementen.

Ondanks het gegeven, dat niet minder dan 350 bomkraters op het vliegveld werden vastgesteld, viel de aangerichte schade nog wel te overzien. Een loods op het terrein werd getroffen waarbij een in reparatie zijnde Avro 504 verloren ging. Het vliegterrein was op 12 mei weer volledig operationeel.

De nabij gelegen kazerne daarentegen werd zwaarder getroffen. Vijf militairen – Sld.Gustaf Braem, Sld.Stefaan Demeere, Sld.Urbain Lust, Sld.Valere Rappelet en Sld.Ludovicus van Franciseus – kwamen om het leven. De civiele schade en het aantal omgekomen burgers lag nog aanzienlijk hoger.

De prestaties van KG 27 daarentegen zijn – voor zover de informatie reikt – vooralsnog onbekend gebleven en wellicht in de melée van het geheel verloren gegaan.

De Duitse Heinkel verliezen.

- Heinkel He 111P B3+?S van 8./54 werd neergeschoten door Plt.Off. Frank Carey op de wijze zoals reeds is weergegeven. Het vliegtuig stortte neer op 't Hoog Walleghem ter hoogte van de hofstede Gustaf Malfait, dat tot het grondgebied behoorde van de gemeente Hulste. Na de oorlog werden hun stoffelijke resten overgebracht naar de Duitse militaire begraafplaats te Lommel.

Drie bemanningsleden kwamen in het brandende wrak om het leven. De vierde slaagde erin om zich tijdig met zijn parachute te redden en kwam veilig op de grond. Aldaar werd hij door enkele Belgische soldaten krijgsgevangen gemaakt. Overigens waren zij nog maar net op tijd gekomen omdat een aantal woedende burgers zich reeds over hem wilden ontfermen.

Uffz. Walter Zenner	FF	pow
Gefr. Gerhard Mühlenbrink	BO	†
Gefr. Heinz Karina	Bf	†
Gefr. Paul Groß	Bs	†

- Heinkel He 111P B3+5R van 8./54 werd eveneens zwaar getroffen door Hurricanes danwel Morane-Saulnier MS-406's van GC III/1. Kort daarna moest deze machine met doorzefde motoren een buiklanding uitvoeren in een weiland te Merendree.

Uffz. Karl Reinhardt	FF	pow
Lt. Ludwig Heppe	BO	pow
?? Willi Reinhardt	Bf	pow (tijdelijk)
Uffz. Gerhard Geppert	Bm	pow (tijdelijk)

In de publicatie “De Heinkel van Merendree, mei 1940” wordt de afloop als volgt weergegeven:

Toen de overige toestellen ten westen van Gent vlogen – richting noordoost – verscheen plotseling een Franse jager van het type Morane, welke tot driemaal toe het vuur op deze Heinkel opende om daarna weer in de wolken te verdwijnen. Bf. Reingardt en Bm. Geppert liepen door splinters ernstige verwondingen op aan benen en dijen.

Het getroffen vliegtuig minderde snelheid en verloor hoogte; een noodlanding was niet meer te vermijden. De machine kwam recht af op de hoge bomen van het kasteel van dhr. Maurice van Landegem. De piloot slaagde erin het toestel nog op te richten, waardoor de bomen konden worden ontweken, en maakte vervolgens een buiklanding in een weide langs de Kerkwegel.

Nadat de gewonde bemanningsleden buiten het vliegtuig in veiligheid waren gebracht, slaagden de niet gewonde bemannings leden erin om de beschadigde machine in brand te steken.

Enkele momenten later werden zij door een Belgische politiemann – veldwachter Robrecht De Smet – gesommeerd zich over te geven, een bevel waaraan gevolg werd gegeven.

Enkele uren later werden de gewonden door een ambulance van het Belgische leger overgebracht naar het Militair Hospitaal van Gent. Uffz. Reinhardt en Lt. Heppe kwamen via vele omzwervingen uiteindelijk in Engeland terecht en kort daarna werden zij voor de rest van de duur van de oorlog naar Canada overgebracht.

- Heinkel He 111P B3+?S van 8./54 slaagde erin om langs de kust te ontsnappen en zwaar beschadigd een noodlanding uit te voeren op het land van de landbouwer Camiel Hermans in de Waterhoek ten zuidwesten van Sluis.

Na de landing trachtte de bemanning nog het vliegtuig verder te vernielen door onder andere gaten in de vleugels te slaan maar dit had weinig resultaat. Enkele militairen van de grenswacht gingen met een mitrailleur in stelling en hielden kijklustigen, die dichterbij wilden komen, op afstand.

Na enige tijd werden de Duitsers, die alsnog geprobeerd hadden het toestel in brand te steken, door Franse militairen opgehaald. Eerst toen bleek dat één van de inzittenden zwaar gewond was. Hij werd overgebracht naar het Sint-Antonius ziekenhuis te Oostburg alwaar hij op 11 mei overleed.

Op 14 mei werd hij op het rooms-katholieke kerkhof van Oostburg begraven.

Uffz. Alfred Vogel	FF	pow	
Uffz. Paul Hentschel	BO	pow	(tijdelijk)
Uffz. Willi Pomorin	Bf	pow	(tijdelijk)
Ogefr. Emil Luis	Bm	†	

- Heinkel He 111 B3+?S crashte om 1915 uur op de Kampel bij Adegem waarbij twee gewonden vielen en een derde bemanningslid om het leven kwam. Laatstgenoemde werd op 13 mei te Brugge ter aarde besteld. De twee gewonden werden overgebracht naar het militair ziekenhuis van Brugge maar na de capitulatie weer in vrijheid gesteld.

Hptm. Fritz Stadelmeyer	FF	pow/wia	(tijdelijk)
Oblt. Felix Kriegeskotte	BO	pow/wia	(tijdelijk)
StFw. Adolf Huckelmann	Bf	†	
Fw. Oskar Wolf	Bm	pow/wia	(tijdelijk)

- Heinkel He 111P B3+?S van 8./54 stortte neer nabij Gent waarbij één bemanningslid om het leven kwam en de drie overigen met verwondingen - al dan niet tijdelijk - in krijgsgevangenschap gingen.

Oblt. Volprecht Riedesel Frhr. zu Eisenbach	FF	pow/wia	(tijdelijk)
Fw. Werner Joest	BO	pow/wia	
Ogefr. Gerhard Flemer	Bf	†	
Uffz. Eduard Kreis	Bm	pow/wia	(tijdelijk)

- Heinkel He 111P B3+?S van 8./54 kwam neer bij Morkhoven. De vier bemanningsleden werden in krijgsgevangenschap afgevoerd maar na de Belgische capitulatie keerden twee van hen weer bij hun onderdeel terug.

Lt. Alfred Jansen	FF	pow	
Gefr. Karl Götz	BO	pow/wia	(tijdelijk)
Ogefr. Herbert Wittchen	Bf	pow/wia	(tijdelijk)
Flg. Ludwig Dallmeier	Bs	pow	

- Heinkel He 111P 1G+GM van 4./27 – gestart van Achmer – werd tijdens luchtgevechten dermate zwaar getroffen dat een motor buiten werking werd gesteld en het landingsgestel eveneens niet meer kon functioneren. De verder onbekend gebleven Flugzeugführer slaagde er desalniettemin in om op Köln-Ostheim een geslaagde noodlanding uit te voeren (50% schade).

Uffz. Edmund Kortmann	BO	wia	
Ogefr. Leonhard Merkel	Bf	wia	

- Heinkel He 111P-2 1G+?? Van 6./27 werd – volgens het Boelcke-Archief – door Plt.Off. Tony Dini van 607 squadron onderschept en neergeschoten waarna de Heinkel nabij Munkzwalm neestortte. De gehele bemanning kwam hierbij om het leven.

Uffz. Heinz Zimmermann	FF	†
Uffz. Günther Wackerhagen	BO	†
Uffz. Horst Börnicke	Bm	†
Gefr. Felix Beinhoff	Bf	†

- Heinkel He 111P-2 1G+AP van 6./27 werd onder vrijwel gelijke omstandigheden eveneens onderschept door Hurricanes van 607 squadron. Het toestel werd behoorlijk toegetakeld maar slaagde erin om – met 344 treffers – Achmer te bereiken en aldaar een buiklanding uit te voeren.

Lt. Brandenburg	FF	safe
Bf. Erich Nohle	Gefr.	safe
Uffz. Werner Pattke	Bm	wia

ⁱ Hr.Ms. BV 33 – op station in de Wielingen - rapporteerde om 1800 uur de waarneming van twaalf Duitse bommenwerpers